

סגולת הנר החמישי

נמצא שיום זה הוא יום תקומה גם לאלה שאינם יכולים ללכת אלא באופן של 'מתוך שלא לשמה', כי ההלכה היא כדברי הלל וכדברי דוד המלך, וכמו שאיתא בספר גלגולי נשמות לרמ"ע פאנו (ד, ג), 'הלל הוא דוד, לכן דרשו וה' עמו דהלכה כמותו, כן הלכה כהלל'. ויום זה מסוגל לכך שאדם יוכל להפוך את טבעו הרע לטוב, ולתפוס במדת ה'חנון' בכל כוחו, ולנצח את קליפת יון, וע"י עבודה זו של היפוך הרע לטוב נזכה למה שנאמר (דברים לג, יז) 'בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו בהם עמים ינגח יחדו אפסי ארץ', ארץ, אכי"ר.

ויהי עליהם לשר'. כל אלו הנדכאים מצאו את מקומם אצל דוד המלך ואצל הלל הזקן, מחמת שהשתמשו בכל חייהם במדת ה'חנון', וידעו והכירו את נפשות האנשים הללו, והבינו שהנהגה עם האנשים האלו צריכה להיות רק עם מדה זו, ובאופן של מוסיף והולך באופן של מתוך שלא לשמה בא לשמה, בכדי שלא יהיה ח"ו פוחת והולך, כי רק באופן זה יהיה אפשר לרפאם משברם ולהעלותם על דרך המלך, ועל כן יכל דוד המלך לבקש שהקב"ה ינהג אליו במדה כנגד מדה, ואמר בתהלים (קנב, ג-ג) 'הנה כעיני עבדים וגו' כן עינינו אל ה' אלוקינו עד שיחננו. חננו ה' חננו כי רב שבענו בזו.

319 requested that he do the same for him

נר ו' מכוון כנגד מדת 'ארץ אפים'

ובכל ענין, כשקוצר הרוח מביאם לכך שלא ישקיעו ביסודות הדברים.

מדת ארץ אפים - מדת הסבלנות היום שישי של חנוכה מכוון כנגד מדת ארץ אפים - מדת הסבלנות, ביום זה יכול האדם לדבוק ביתר שאת במידותיו של הקב"ה כמו שאמרו חז"ל (שנת קלג): 'מה הוא חנון ורחום, אף אתה היה חנון ורחום'. וכך גם בשאר מידותיו של הקב"ה 'מה הוא ארץ אפים אף אתה הוי ארץ אפים', הפך דרכם של בני אדם להיות קצרי רוח בכל דבר

6th day ארץ אפים ↓ patience

Be like ה' in this regard

מדת היסוד תלויה במדת ארץ אפים והנה היום השישי מכוון גם כנגד מדת היסוד שהיא הספירה השישית כידוע, ומדה זו קשורה ביסודה למדת ארץ אפים, כי הנה כל אדם מבין שבכדי להקים בנין צריך להתאזר באורך רוח, ולהשקיע את כל הכוחות ביסודות הבנין,

310 i 6th day

The patience to build a proper foundation

כי אם לא יהיה ארך אפים רק יהיה קצר רוח וימהר להקים את הבנין ללא יסודות ראויים, לא ירחק היום וכל הבנין ייחרב ויפול תחתיו, ואדרבא ככל שיתאזר באורך רוח וישקיע יותר ביסודות ויעמיקם, כך יוכל לעתיד לבוא להקים ולבנות בנין גדול יותר, חזינן אם כן שמדת היסוד תלויה וקשורה במדת ארך אפים, וכך הוא בכל ענין ובכל דבר ברוחניות ובגשמיות, שככל שמשקיעים יותר בתחילת הדרך בסבלנות וללא קוצר רוח, כך אפשר לברך על המוגמר באופן הראוי והנכון, וזהו שורש מדת ארך אפים להאריך אף לא רק בענינים של כעס וכדומה, אלא בכל דבר ובכל ענין להרחיק את מדת קוצר הרוח, ולהידבק במידותיו של הקב"ה, במדת הסבלנות וארך אפים, סבלנות כלפי בני ביתו, סבלנות כלפי בניו ובנותיו, ולידע להשקיע את כל הכוחות כולם ביסודות הדברים גם כשאינו רואה פירות, וכאמור לעיל שככל שההשקעה גדולה יותר, כך גם זוכים ורואים בסופו של דבר פירות ופירי פירות.

More patience, stronger foundation, better building on top

Patience in all matters

ובענין זה חביב עלי לשוח דבר יקר ששמעתי מרבינו הק' הפני מנחם מגור זיע"א, ששחתי לפניו מה ששמעתי מאחד מגדולי הדור זיע"א, שאמר לי בענין מדת היסוד שהחסידים מתייגעים עליה רבות, שצריך לידע כי יסוד שהעמידו וכוננו אותו בחוזק והכשר יתרון, הנה אם לא יבנו עליו מאומה אין בו שום צורך ואין בו שום צד

Don't forget to build a big "house" on that 910!

מעלה, ונתכוין לומר שחסידים צריכים לזכור שמלבד הכוחות הגדולים שצריך להשקיע בהעמדת וכינון מדת יסוד קדושת בתי ישראל, הנה יש לעמוד אח"כ ולהתייגע להקים על יסוד זה בית גדול שמגדלין בו תורה ותפילה, אבל אם רק יבנו את היסוד ולא יבנו עליו מאומה לא תורה ולא תפילה, הרי שאין ליסוד זה שום שוויות ושום ערך, ואמר לי רבינו הק' הפני מנחם זיע"א על כך, הנה בוודאי צדקו דבריו עד מאד שצריך לבנות על היסוד בית גדול שמגדלים בו תורה ותפילה, אך אין ספק שיסוד בלא בנין עדיף מאות מונים מבנין בלי יסוד, לפי שיסוד בלי בנין אין בו שום סכנה, ותמיד יוכל להשתמש בו בעת הצורך ולבנות עליו בית גדול לתפארת, אך בנין הבנוי בלא יסוד, הרי זה סכנת נפשות ממש, כי לא ירחק היום שהבית יחרב וכל הדרים בו יקברו תחתיו רח"ל, אשר על כן אף שבוודאי לכולי עלמא צריך אחר הנחת היסודות הראויים לגדל עליהם תורה ותפילה, אך מאידך גיסא תורה ותפילה הבאים ללא יסוד, ללא קדושה וללא טהרה, עליהם נאמר (שנ"ב) 'מוטב לא העלית', שטוב יותר שלא ללמוד כלל מללמוד תורה בלא טהרה.

יסוד עבודת האדם בינו לבין קונו והנה מדת ארך אפים יסודה היא במדת הגבורה, וכדאיתא באבות (ז, ה) 'בן זומא אומר איזהו גבור? הכובש את יצרו שנאמר (משלי טו, ז) "טוב ארך אפים

910 w/o 1/2 is much greater than a 1/2 without a 910!

אפנה + און without a 910 of דתה + better off without it!

אין מוכן בראייה בראייה

לא חזרו לביתם כשנשיהם ובניהם ממתינים להם בכליון עינים מעבר הירדן, וכל זה היה להם מגודל מדת הסבלנות ומתינות וישוב הדעת שהיה להם.

ועל כן איתא ברבינו בחיי (שמות כח, טו ד"ה ועשית) שאבנו של שבט גד בחושן היתה 'אחלמה', שאבן זו היא סגולה לחוזק ולגבורת הלב, כי כאמור מדת ארך אפים היא מדת הגיבור הכובש את יצרו, וכיון ששבט גד נתייחד במדת הסבלנות והמתינות, על כן אבנם מסגולת לחוזק וגבורת הלב.

עוד מצינו את מדת הסבלנות מרומזת בשמו של שבט גד, והוא על פי מה דכתיב (נחשית ל, יא) 'ותאמר לאה בגד ותקרא את שמו גד'. וכתב שם רש"י בזה"ל 'ולא ידעתי על מה נכתבה תיבה אחת'. ולדרכנו אפשר לומר דהרמז בזה הוא שעבודת גד היא לחלק תיבה אחת לב' חלקים, "בא גד" והוא רמז לעבודת המתינות והסבלנות היפך מדת יון הרשעה, מדת הפזיזות והמהירות.

בשביל לבנות היסוד צריך להיות מתון מתון

והנה חנוכה הוא מסוד מדת ארך אפים, וכמו שמעתי מזקיני כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א שסיפר על זקיניו הרה"ק רבי דוד זיע"א שפעם אחת כשיצא להדליק את נרות החנוכה כשכל העולם עמד והמתין בחרדת קודש, פנה לפתע לעבר חסיד אחד שהיה גבה קומה ואמר

מגבור ומושל ברוחו מלוכד עירי. ובגמרא ביומא איתא (סט:) 'אמר רבי יהושע בן לוי למה נקרא שמן אנשי כנסת הגדולה? שהחזירו עטרה ליושנה, אתא משה אמר (דברים י, יז) האל הגדול הגיבור והנורא, אתא ירמיה ואמר נכרים מקרקרין בהיכלו, איה נוראותיו לא אמר נורא, אתא דניאל אמר נכרים משתעבדים בבנין, איה גבורותיו לא אמר גבור, אתו אינהו ואמרו אדרבא, זו היא גבורתו שכובש את יצרו, שנותן ארך אפים לרשעים'. ומדת הגבורה הזו של מדת ארך אפים של כבישת היצר, היא זו שעומדת כנגד מדת העזות של קליפת יון שנמשלה לנמר עז שבחיות.

היום השישי הוא כנגד שבטו של גד שהצטיינו במדת הסבלנות

והנה היום השישי מכון גם כנגד שבט גד, וכדכתיב (נמדנר ו, מז) 'וביום השישי נשיא לבני גד אליסף בן דעואל', ושבט גד נתייחד באמת ביותר במדת ארך אפים - מדת הסבלנות, שכך כתיב (נמדנר לז, לז) 'ויאמרו בני גד נחנו נעבור חלוצים לפני ה'', ואמרו במדרש (נצח נחשית לט, טו) 'בשעה שהיו ישראל מכבשין ומחלקין את הארץ היה שבט ראובן וגד עמהן והניחו את בניהם קטנים, מי שהניחוהו בן י' מצאו אותו בן כ"ד, מי שהניחוהו בן כ' מצאו אותו בן ל"ד'. חזינן ששבט גד המתינו בארץ ישראל לא רק בשבע שכיבשו אלא גם כל שבע שחלקו, וכך במשך י"ד שנים

Store on jein
↓
אחלמה
A סגולה
for
חוזק

גד
↓
Splitting
one word
into two
(גד לז)
Patience

6th day
גד נעל
30's patience
Patience during
the 40 days
החלק והניח
היה

[נח] Asked the tall 30's

לו, היאך אתה נוהג בשעה שאתה משוחח עם בני ביתך, האם אתה מכופף עצמך, או שמא הם מגביהים עצמם אליך? ומיד החל לברך את ברכות ההדלקה בהתלהבות, לאחר גמר ההדלקה אחר שנכנס הרבי לביתו, התגודדו החסידים סביב אחיינו של הרבי הרה"ק רבי מרדכי דב מהורנסטייפל זיע"א בן בתו של אחיו הרה"ק רבי יעקב ישראל מטשערקס זיע"א לשמוע אם יש בפיו הסבר לדברים תמוהים אלו, ואמר הרב הנ"ל שאפשר שכוונתו היתה למה דאיתא בספה"ק אוהב ישראל וז"ל (נראה למנוחה) יש לרמוז במליצת חז"ל שאמרו בגמרא בבא מציעא פרק הזהב (נט.) איתתך גוצא גחין ולחיש לה, שהוא סוד כוונת הדלקת נר חנוכה והמשכיל יבין זה על פי מה דאיתא בכתבי האר"י הקדוש זלה"ה והשל"ה הקדוש בסוד מצות נר חנוכה למטה מעשרה טפחים עיין שם והבין.

"How do you speak to your family members?"
Then he lit with members

Bend down and whisper to your short wife

below 10 טפחים

normally doesn't descend below ten

Short wife does it on a low level

והיינו שבגמרא (סוכה ה.) אמרו מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה, אולם יוצא מן הכלל הזה הוא הדלקת נר חנוכה, שהרי מצות נר חנוכה לכתחילה היא שהנר יהיה למטה מעשרה טפחים בסמוך לקרקע, והשכינה יורדת אז למטה מעשרה (מאור עינים דרוש למנוחה ד"ה ויהי), והוא סוד מה דאיתא בגמרא איתתך גוצא גחין ולחיש לה, וכפירש"י שם אשתך קטנה כפוף עצמך ושמע דבריה. איתתך היינו כנסת ישראל, גוצא היינו שכנסת ישראל נמצאת בשפל המדרגה והיא קטנה, ובחנוכה

הקב"ה כביכול מכופף ומנמיך עצמו למטה מעשרה ומתקרב לה בכחינת גחין ולחיש לה. וזה רצה רבינו לרמוז בדבריו לאותו החסיד.

בחינת גחין ולחיש לה מורה גם היא על מדת הסבלנות, כי רק מי שהוא בעל סבלנות יכול לסבול דעת אחרים ולכופף עצמו לדעתם, זהו סוד החנוכה.

to bend down before others to hear their words

מתתיהו הכהן ובניו עמדו באמונתו

איתא במדרש בשמור"ר (טו, ו) כתיב (שי"ט, ו) מי זאת הנשקפה כמו שחר יפה כלבנה ברה פחמה איומה פנגלות, ברה כחמה במלכות יון, סנדריאוס אם אוליאוס חמה שמה, והשמש גבור נקרא, שנאמר (מלכים יט, ו) ישיש כגבור לרוץ אורח, בתקופת תמוז מי יוכל לעמוד כנגד השמש הכל בורחים ממנו, שנאמר (ש"ז, ז) ואין נסתר מחמתו, כך במלכות יון הכל ברחו ממנו, ומתתיהו הכהן ובניו עמדו באמונתו של הקב"ה, וברחו מפניהם האוכלוסין של יון ונהרגו כולן, ע"כ.

→ Strong like the Sun

All fled from him and sons stood in public and won

To hold one's ground/place in public and won

יון ענינה הוא גבורה כשמש, ישיש כגבור בלא יכולת ריסון ואיפוק, ולעומתו עם ישראל נתברך במדת המתינות ובמדת ארך אפים, שהוא עומד במקומו וממתין לבוא הדבר, וכך מתתיהו ובניו היו בבחינת עמדו באמונתו, ומפני שעמדו באמונתם זו בגבורה, זכו וברחו מפניהם כל אוכלוסי יון.

מדה וכלפי כל אדם, הן בעניני גשמיות והן בעניני רוחניות, ויום זה של חנוכה משפיע את הכוחות לכל אשר בשם ישראל יכונה, שיוכל לעמוד בגבורתו ולהיות מושל ביצרו כנגד תוקפה של קליפת יון מדת העזות ולנצחם.

מעתה כשאנו עומדים ביום השישי המכוון כנגד מדת ארך אפים וכנגד מדת היסוד, אנו צריכים להתחזק במדות אלו בכל כוחינו, להשקיע ביסודות באופן של מתינות ואורך רוח, ולהיות בעלי אורך רוח בכל דבר ובכל

ג' ז' מכוון כנגד מדת 'זרב חסד'

דיליה (שלח לך ד"ה זמסכת, וע"ע זפרשת מקן זמניי ופנחס) בשם הבעש"ט זיע"א וז"ל 'כמו שאמר הבעל שם טוב נבג"מ על פסוק "ואיש כי יקח את אחותו חסד הוא וגו'", כי זה האהבה של העריות חסד הוא, מעולם החסד שהוא עולם האהבה האלהות היא נטולה, וצריך אתה לברור מן הרע ולקשרה אל השורש'.

ומכאן למדנו שמדת החסד צריכה להיות מגודרת ושמורה שחלילה לא תפול למקומות רעים, ואל יאמר אדם שאם כך הם פני הדברים שמדה זו יכולה להוריד את האדם עד לשפל המדרגה, א"כ מה לו ולצרה זו, לא מדובשה ולא מעוקצה, זה אינו, לפי שעבודת האדם הוא לאחוז במדת הרב חסד, שלא רק שצריך לעשות חסד, אלא להיות בבחינת 'רב חסד', להוסיף עוד ועוד חסדים עד בלי די, ומאידך גיסא לידע לבלום את מדת החסד ולגודרה כרצון השי"ת.

היום השביעי מכוון כנגד מדת 'רב חסד', ביאור מדת רב חסד הוא כמו שכתבו הראשונים (מזקוני, וזדעת זקניס מזעלי המוספות שמוס לז, ו) 'זרב חסד שמרבה חסדו על מדת הפורענות, כמו שאמרו חכמינו ז"ל (סוטה יא.) מדה טובה מרובה על מדת פורענות'. והיינו שלא רק שהקב"ה נוהג במדת החסד ולא במדת הדין, אלא עוד זאת שהקב"ה מרבה במדת החסד והוא מעניק ממדת החסד ה' מאות פעמים יותר ממדת הפורענות (רש"י שמוס כ, ו), זוהי מדת הרב חסד' שהיום השביעי מכוון כנגדה.

מדת החסד צריכה שמירה רבתי

והנה מדת החסד צריכה שמירה רבתי, וכדמצינו בפרשת אחרי מות בפרשת העריות שנאמר שם (ויקרא כ, ו) 'ואיש אשר יקח את אחותו וגו' חסד הוא ונכרתו', וכתב א"ז במאור עינים

7th day
300 27

More 300 than 15000

An increased 300
300 137
300 120
300 120
(500 times more)

Guarding the 300 so that it doesn't go astray

אחיזת
called
300
Misused
הענין

One must
strive for
300 27
but it must
be balanced